

Załącznik nr 12
do uchwały nr XVIII/128/2016
Rady Gminy Świerzno
z dnia 14 września 2016 roku

Plan Odnowy Miejscowości Starza na lata 2016-2022

GMINA ŚWIERZNO

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STARZA NA LATA 2016-2022

SPIS TREŚCI

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	2
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ODNOWY WSI STARZA	3
CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	3
INFORMACJA	3
MIESZKAŃCY I PODMIOTY GOSPODARCZE	3
POŁOŻENIE I KOMUNIKACJA	3
WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE	3
WYKAZ ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI	3
ŚRODOWISKO KULTUROWE	4
TURYSTYKA	4
OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI STARZA	4
ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI STARZA– WIZJA ROZWOJU WSI	6
PROGRAM ODNOWY WSI – PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2016 – 2022	9
MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	9

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości w sposób formalny wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w szczególności wytycznych Osi 3 PROW – Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Oś 3 zakłada między innymi wspieranie działań, mających wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi. Warunkiem uzyskania wsparcia ze środków unijnych jest stworzenie Planu Odnowy Miejscowości, który jest zgodny ze Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Świerżno oraz innymi dokumentami strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym, krajowym. Dlatego też Plan Odnowy Miejscowości Starza wpisuje się w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Świerżno, Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007 – 2013 i Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (PROW 2014-2020).

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z elementów wpływających na rozwój, odnowę wsi oraz poprawę warunków pracy i życia mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach PROW. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Działanie Odnowa i Rozwój Wsi oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 Priorytety:

1. „Poprawa jakości życia na wsi”
2. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
3. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego i kulturalnego na obszarach wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Starza jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju danej miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców.

Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2016 – 2022. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Umożliwia ponadto planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ODNOWY WSI STARZA

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

INFORMACJA

Starza – osada w Polsce położona w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w północno-wschodniej części powiecie kamieńskim, w gminie Świerżno. W latach 1975-1998 miejscowość położona była w województwie szczecińskim

MIESZKAŃCY I PODMIOTY GOSPODARCZE

Wieś zamieszkuje 87 mężczyzn i 91 kobiet, w sumie 178 mieszkańców. Z tego 110 osób są w wieku produkcyjnym. 24 mieszkańców osiągnęło już wiek poprodukcyjny, a 44 to dzieci i młodzież, która nie przekroczyła 18 roku życia. Głównym źródłem utrzymania są praca w sektorze usługowym, a także renty i emerytury w przypadku osób starszych. Część mieszkańców korzysta z zasiłków dla bezrobotnych i z pomocy społecznej.

Na terenie miejscowości funkcjonuje Gospodarstwo Rolne Starza.

POŁOŻENIE I KOMUNIKACJA

Wieś Starza leży w południowej części gminy Świerżno, w powiecie kamieńskim, w województwie zachodniopomorskim. Oddalona jest 16 km od morza. Teren w otoczeniu miejscowości jest stosunkowo równinny i płasko ukształtowany, zaznaczony niewielkimi wzniesieniami.

Starza leży przy drodze gminnej. Umożliwia to komunikowanie się z pozostałymi miejscowościami na terenie gminy, jak również zapewnia komunikację z siedzibą gminy, miastem powiatowym, siedzibą województwa i sąsiednimi gminami.

Droga gminna wymaga ciągłych napraw, remontów i przebudowy w celu zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Jej nawierzchnia są w złym stanie technicznym, co powoduje konieczność wprowadzania ograniczeń w ruchu.

WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

W okolicy wsi występują obszary typowe dla lokalnego krajobrazu oraz cenne przyrodniczo ze względu na występujące tu chronione lub zagrożone gatunki i zbiorowiska roślin, miejsca bytowania i rozrodu rozmaitych gatunków fauny, skupiska starodrzewu. Na szczególną uwagę zasługuje zachowane okoliczne założenie przestrzenne wsi. Równinny teren wokół wsi jest od strony południowej i północnej lesisty. Pozostałe kierunki to łąki i pola uprawne.

Obszary w okolicy wsi to użytki rolne, pastwiska i łąki. Część występujących ziem to gleby pszenne, żytnie łubinowe oraz pastewne. Dominują gleby brunatne kwaśne i wylugowane wytworzone z piasków gliniastych mocnych i glin lekkich.

Klimat w rejonie Starzy ze względu na bliskie położenie od morza przypomina klimat w miejscowościach nadmorskich. Jest jednak od niego bardziej wyrównany i łagodniejszy. Roczna suma opadów jest wyższa niż w obszarach przylegających bezpośrednio do morza. Najcieplejszym miesiącem jest sierpień a najzimniejszym styczeń.

WYKAZ ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Rozwój środowiska kulturowego w znacznym stopniu ogranicza brak obiektów takich jak świetlica wiejska. Znacząco ogranicza to wykorzystanie zasobów wsi w budowaniu życia kulturalnego.

TURYSTYKA

W niedalekiej wsi Stuchowo znajduje się pałac wraz z parkiem, w którym obecnie mieści się szkoła podstawowa i biblioteka. Pałac został wzniesiony w zachodniej części wsi w 1888 roku. Jest to dwukondygnacyjna murowana budowla w stylu neogotyckim z elementami neobaroku, okazała, o silnie rozczłonkowanej bryle i bogato zdobionych elewacjach. Główne wejście poprzedza portyk wsparty na czworobocznych filarach zdobionych wolutami. Fasadę podkreślają jednoosiowe ryzality flankujące portyk, zwieńczone wieżyczkami przykrytymi barokowymi hełmami. Podobny barokowy hełm przykrywa czterokondygnacyjną wieżę widokową, która góruje nad północną stroną pałacu. Uwagę zwracają zróżnicowane kształty otworów okiennych oraz ich bogata oprawa. W pałacu zachował się oryginalny i bogaty wystrój wnętrza. Można podziwiać kominki i piece kaflowe, stiukową dekorację ścian i sufitu. Obok pałacu rozciąga się zabytkowy park krajobrazowy w stylu angielskim. Zdobią go stare drzewa: purpurowe buki, jodły, orzeszniki, platany i cisy. W parku znajduje się płyta nagrobna jednego z byłych właścicieli pałacu. Wykonany w 2006 r. remont elewacji części pałacu znakomicie uświetnił wygląd pałacu, stał się perełką turystyczną.

W 2012 roku zostało odrestaurowane południowe skrzydło dworu, zwane do 1945 roku "starszym pałacem". Znajduje się w nim Centrum promocji i informacji turystycznej Gminy Świerzno, biblioteka oraz sala muzealna wraz z wernisażową. A także mieści ono siedzibę Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Świerznowskiej.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI DĄBROWA

MOCNE STRONY:

- Lokalne ujęcie wody wraz z systemem wodociągów dla wsi.
- Mieszkańcy mają dostęp do edukacji dzięki zlokalizowanej w pobliskim Stuchowie szkole podstawowej, wyposażonej w zaplecze dydaktyczno – sportowe oraz zaplecze kuchenne.
- Na terenie wsi mieszkańcy mogą korzystać z usług telekomunikacyjnych, a także telefonii bezprzewodowej.

SŁABE STRONY:

- Braki w infrastrukturze komunalnej i zły stan techniczny dróg. Na terenach zabudowanych szerokość jezdni, jak również jakość dróg gminnych nie odpowiada wymaganym klasom.
- Brak ścieżek ekologicznych, tras rowerowych i spacerowych oraz tras dla turystyki konnej.
- Brak ofert dla potencjalnych inwestorów i planów zagospodarowania przestrzennego.
- Brak zachęty dla inwestorów, tj. okresowe zwolnienia z opłat podatków.

- Brak przedsiębiorczości wśród osób dotkniętych bezrobociem.
- Brak bazy i zaplecza rekreacyjno - sportowego dla mieszkańców, aktywnie działających klubów oraz miejsc spotkań młodzieży i mieszkańców.
- Zaniebane w dużym stopniu urządzenia melioracyjne.

SZANSE:

- Stworzenie powyższego planu przyczyni się to również do zagospodarowania zielenią terenów przydomowych.
- Zaobserwowany popyt na nieruchomości dla celów rekreacyjno – wypoczynkowych skłoni do opracowania planów zagospodarowania przestrzennego. Zaplanowanie rozwoju infrastruktury komunalnej wpłynie na racjonalne wykorzystanie budynków, poprzez ich zbywanie na preferencyjnych warunkach do celów mieszkalnych, remont świetlicy wiejskiej i pomieszczeń dla miejscowych stowarzyszeń i organizacji wiejskich.
- Uzyskanie środków z funduszy strukturalnych i dotacji krajowych na priorytetowe zadania inwestycyjne. Realizacja tych zadań zwiększy atrakcyjność turystyczną miejscowości i wpłynie na poprawę jakości życia jej mieszkańców. Działania związane z odnową wsi za pomocą środków unijnych dotyczą zazwyczaj najważniejszych wartości związanych z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym. Podejmowanie takich działań przyczyni się również do zwiększenia aktywności społecznej ludności wiejskiej i zacieśniania więzi międzyludzkich.
- Szansą rozwoju wsi jest współuczestniczenie w działaniach i programach realizowanych na terenie gminy, powiatu i województwa. Szczególne znaczenia ma tu realizowany w ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego program operacyjny – rozwój turystyczno – rekreacyjny gminy na bazie potencjału historyczno – kulturowego. W ramach tego programu preferowane są inwestycje w zakresie pobudzania rozwoju różnych form turystyki , które wymagają dofinansowania w ramach infrastruktury turystycznej i stałej profesjonalnej promocji. Może to być szansą do budowy ścieżek rowerowych i ekologicznych w miejscowości i jej obrębie.

ZAGROŻENIA:

- W miejscowości występuje wysokie bezrobocie. Spowodowane jest to tym, że większość mieszkańców utrzymują się głównie z rolnictwa i posiada niskie kwalifikacje zawodowe.
- Niż demograficzny i starzenie się społeczeństwa. To tendencja występująca zarówno w Polsce, jak i w większości społeczeństw zachodniej Europy. Zmniejszenie się liczby ludności i podwyższenie jej wieku prowadzi do osłabienia rejonu. Starzenie się społeczeństwa, a zwłaszcza spadek udziału najbardziej dynamicznych i rozwojowych roczników między dwudziestym, a trzydziestym rokiem życia, powoduje spadek mobilności społecznej. Wiadomo, że społeczeństwa biologicznie młode są

dynamiczne, przedsiębiorcze innowacyjne i rozwojowe. Natomiast społeczeństwa biologicznie stare są konserwatywne, stagnacyjne,

- Migracja młodzieży do dużych miast. Zjawisko to spowodowane jest brakiem możliwości znalezienia pracy w regionie i perspektywą poprawy i podniesienia standardu życia, a także większymi możliwościami jakie daje większa aglomeracja. Jedną z głównych przyczyn migracji jest chęć podwyższania wykształcenia i kwalifikacji.

ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI STARZA – WIZJA ROZWOJU WSI

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ją wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zakładów pracy, • Walory przyrodnicze. 	Co ma ją wyróżniać?	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój turystyki i agroturystyki efektywne wykorzystanie w tym celu występujących walorów przyrodniczych. • Odnowione i nowe szlaki turystyczne.
Jakie pełni funkcje?	Jest miejscem zamieszkania ludności.	Jakie ma pełnić funkcje?	Wieś stanie się bazą agroturystyczną. Posiadać będzie bogate zaplecze noclegowe i zapewniać odwiedzającym atrakcyjne formy spędzenia wolnego czasu.
Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy to głównie emeryci i renciści oraz bezrobotni - byli pracownicy PGR. Społeczność wiejska nie jest zintegrowana i wykazuje niski poziom motywacji do działania. Ludzie młodzi i przedsiębiorczy emigrują w celu poprawy swoich warunków bytowych. Szerzy się apatia społeczna i brak podejmowanych inicjatyw prowadzi do zubożenia społeczeństwa.	Kim mają być mieszkańcy ?	Przyszłością wsi będą zintegrowani mieszkańcy z silną motywacją do pracy i działania, którzy poprzez podnoszenie własnych kwalifikacji i poziomu wykształcenia, będą pozytywnie wpływać na podwyższanie poziomu swojego życia oraz prestiż regionu i jego rozwój.

<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Co daje utrzymanie?	Głównym źródłem utrzymania większości mieszkańców jest praca w sektorze usługowo – produkcyjnym.	Co ma dać utrzymanie?	Z uwagi na uwarunkowania i położenie wsi głównym źródłem powinna stać się turystyka i agroturystyka.
Jak są zorganizowani mieszkańcy?	Decyzje dotyczące wsi podejmowane są przez Radę Sołecką i zebrania wiejskie.	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Nastawienie na turystykę i agroturystykę spowoduje większe zainteresowanie mieszkańców i zaangażowanie w działania na rzecz wsi.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Problemy dotyczące wsi rozwiązywane są w pierwszym rzędzie przez Radę Sołecką i Sołtysa, a następnie na szczeblu administracyjnym, czyli przy współpracy z Radą Gminy i Wójtem.	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Wzrośnie zainteresowanie mieszkańców sprawami wsi, przyczyni się również do wspólnej pracy przy rozwiązywaniu jej problemów. Nawiązana zostanie współpraca z sąsiednimi miejscowościami, co zwiększy przepływ informacji i możliwość wykorzystania pojawiających się szans rozwoju.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Jak wygląda wieś?	Wieś Starza zachowała średniowieczny okoliczowy układ przestrzenny.. Budynki gospodarcze są przeważnie murowane z cegły oraz murowano –	Jak ma wyglądać wieś?	Dalsza rozbudowa wsi oparta zostanie na planach zagospodarowania przestrzennego. Duże znaczenia będzie miało utrzymanie czystości we wsi i zagospodarowanie skwerków zieleni.

	ryglowe i nietynkowane.		
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Stan środowiska naturalnego jest zadowalający. Jest ono czyste, gdyż w okolicy wsi nie ma żadnego uciążliwego przemysłu. Zasoby przyrody mogą stać się punktem wyjścia do dalszego rozwoju wsi.	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska ?	Wszelkie podejmowane działania rozwojowe we wsi będą miały na uwadze zachowanie czystości środowiska naturalnego. Naturalne walory wykorzystywane będą przy rozwoju agroturystyki.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Jakie jest rolnictwo?	W Starzy funkcjonuje Gospodarstwo Rolne Starza, które zajmuje się uprawą okolicznych ziem.	Jakie ma być rolnictwo?	Z uwagi na poszanowanie i ochronę środowiska naturalnego powinno dążyć się będzie do rozwoju rolnictwa ekologicznego.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Wieś położona jest przy drodze gminnej nr DG4153001	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Polepszone zostaną nawierzchnie na drogach oraz zapewnione regularne połączenia komunikacyjne do pobliskich miast i innych miejscowości w gminie. Dążyć się będzie do zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym i zapewnienia podróżującym wyższego standardu jazdy.

PROGRAM ODNOWY WSI – PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2016 – 2022

MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

NAZWA PROJEKTU	OPIS	REZULTATY REALIZACJI INWESTYCJI	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	KOSZT
Uzupełnienie i modernizacja oświetlenia ulicznego	Przedsięwzięcie ma na celu uzupełnienie i modernizację oświetlenia ulicznego, szczególnie w kluczowych miejscach gminnych ciągów komunikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Oświetlenie publicznych miejsc i ciągów komunikacyjnych, • Wzrost bezpieczeństwa na drogach i ogólnodostępnych miejscach postojowych, • Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa, • Poprawa wyglądu miejscowości. 	2017-2022	40 000 zł
Ogrodzenie i doposażenie placu zabaw	Przedsięwzięcie ma na celu ogrodzenie i doposażanie placu zabaw	<ul style="list-style-type: none"> • Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa, • Poprawa wyglądu miejscowości. 	2017-2022	25 000 zł
Remonty nawierzchni dróg gminnych, ich przebudowa w celu doprowadzenia ich do standardów wynikających z obowiązujących przepisów.	Remonty nawierzchni dróg gminnych, ich przebudowa w celu doprowadzenia ich do standardów wynikających z obowiązujących przepisów	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej.	2017-2022	1 500 000
Budowa przepompowni oraz rurociągu przesyłowego do miejscowości Stuchowo	Przedsięwzięcie ma na celu budowę przepompowni oraz rurociągu przesyłowego	Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	2017-2022	1 500 000 zł

Zadania w zakresie infrastruktury realizowane będą również przy udziale środków Gminy do 50 % oraz przy pomocy funduszy unijnych PROW 2014 – 2020 oraz RPO Woj. Zachodniopomorskiego.